

17 DEC 2013

Afdeling DIV

MODELAFSPRAKEN BRANDKRANEN

De ondergetekenden:

VITENS Ink.	Doc.kl: brief	Afd: 310
Medewerker	Lunsen M. van	
Vertrouwelijk	ja / nee	Bijlage: 7
Locatie	Fysiek ( ) / Kluis / OF	TBV: -
Archiefcode	waterleveringsvk	

1. de gemeente Almere, zetelende te Almere, te dezen krachtens artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door ing R.W. Ravensbergen, de afdelingsmanager van het Advies- en Ingenieursbureau, namens burgemeester en wethouders van Almere, hierna te noemen: de gemeente;

en

2. de naamloze vennootschap Vitens N.V., statutair gevestigd te Utrecht aan de Reactorweg 47, 3542 AD, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de directie, drs. W.H.J. Oding hierna te noemen: Vitens;

De gemeente en Vitens, gezamenlijk te noemen: Partijen,

overwegende dat:

- de door de Veiligheidsregio ingestelde brandweer onder meer de wettelijke taak heeft om brand te voorkomen, te beperken en te bestrijden (Wet veiligheidsregio's, artikel 3 lid 1 onder a);
- de gemeente hiertoe in ieder geval moet kunnen beschikken over een goede bluswatervoorziening;
- Vitens ingevolge de Drinkwaterwet en het Drinkwaterbesluit is aangewezen voor het verzorgen van de drinkwaterdistributie en de drinkwaterkwaliteit in zijn distributiegebied;
- Vitens bereid is het distributienet in te zetten voor de levering van bluswater door middel van de aanleg en onderhoud van brandkranen;
- Vitens in overleg met de gemeente het onderhoud en beheer verzorgt, dat gericht is op een optimale beschikbaarheid van de brandkranen;
- de bedrijfsvoering en instandhouding van het distributienet, alsmede de levering van drinkwater de verantwoordelijkheid is van Vitens;
- Vitens, daartoe uitgenodigd door de aandeelhouders, de huidige overeenkomst over de aanleg en exploitatie van brandkranen wil vervangen;
- partijen taken en verantwoordelijkheden van elkaar erkennen en ondersteunen, aangezien deze verantwoordelijkheden elkaar sterk raken;
- partijen in onderstaande overeenkomst afspraken wensen vast te leggen over de aanleg en exploitatie van brandkranen en het te leveren bluswater;

Komen overeen als volgt:

Paraaf Gemeente:

1

Paraaf Vitens:

ALGEMENE BEPALINGEN

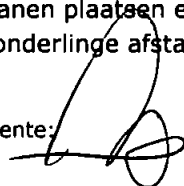
Begrippen en Definities

1. In deze afspraken wordt verstaan onder:
  - a. de veiligheidsregio: de regio waartoe de gemeente op grond van de Wet Veiligheidsregio's behoort;
  - b. plaatsingstarief: het tarief dat de gemeente dient te betalen ten behoeve van het plaatsen van een brandkraan als bedoeld in artikel 22 van deze overeenkomst;
  - c. onderhoudstarief: het tarief dat jaarlijks per brandkraan wordt betaald door de gemeente ten behoeve van werkzaamheden als bedoeld in artikel 23;
  - d. afkoopsom: het tarief dat de gemeente dient te betalen ten behoeve van het verwijderen van een brandkraan die zij niet meer wenst te gebruiken als bedoeld in de artikelen 27 en 29;
  - e. aanwijsmiddel: een middel dat op herkenbare wijze de positie van de brandkraan aangeeft, niet zijnde enigerlei wijze van wegmarkering;
  - f. normtijd: in de context van deze overeenkomst ziet dit niet op de opkomsttijden van de brandweer, maar betreft dit de benodigde hoeveelheid tijd aan de zijde van Vitens voor het onderhoud, dat wordt omgerekend naar het onderhoudstarief, Zie paragraaf 1.19.1 van het "Eindadvies Commissie nadeelcompensatie en brandkranen";
  - g. levensduur: bij het berekenen van de afkoopsom roeien brandkranen wordt uitgegaan van een economische levensduur (afschrijvingstermijn) van 50 jaar;
  - h. Eindadvies Commissie nadeelcompensatie en brandkranen: het op verzoek van de aandeelhouders van Vitens uitgebrachte advies d.d. 15 juni 2010 onder voorzitterschap van de heer W.A. Burgering, dat aan het ontstaan van deze overeenkomst ten grondslag ligt.

Verantwoordelijkheden

2. Vitens is verantwoordelijk voor de drinkwaterlevering en de kwaliteit van het drinkwater op grond van de Drinkwaterwet en het Drinkwaterbesluit.
3. Vitens levert vanuit haar drinkwaternet aan de gemeente bluswater met voldoende capaciteit en voldoende druk, zoals verwoord in de NVBR-handleiding "Bluswatervoorziening en bereikbaarheid" uit september 2003, behoudens bijzondere omstandigheden verband houdend met de volksgezondheid en in geval van calamiteiten die haar niet kunnen worden toegerekend. De relevante bepalingen uit de NVBR-handleiding (de artikelen 1.1 tot en met 1.3) zijn als bijlage 1 bij deze overeenkomst gevoegd.
4. Vitens garandeert dat de gebruikelijke bluswatersystemen van de brandweer aangesloten kunnen worden op brandkranen die onderdeel vormen van het binnen de gemeentegrenzen van betreffende gemeente gelegen leidingnet van Vitens.
5. Vitens plaatst brandkranen op verzoek van de gemeente. Desgewenst zal Vitens op het drinkwaternet conform de handreiking van de NVBR en waar mogelijk om de 80 meter brandkranen plaatsen en onderhouden. Indien de gemeente daartoe expliciet verzoekt, kan de onderlinge afstand tussen brandkranen worden vergroot (meer dan 80 meter).

Paraaf Gemeente:

2

Paraaf Vitens:

De brandkranen zijn eigendom van Vitens.

6. Vitens is verantwoordelijk voor het tijdig en juist onderhouden van de brandkranen.
7. Vitens is verantwoordelijk voor de controle op het onderhoud van de brandkraan op mogelijke gebreken en het onderhoud van de brandkraan als bedoeld in artikel 15 tot en met 18.
8. De gemeente kan tegen vergoeding gebruik maken van deze brandkranen voor bluswerkzaamheden en oefeningen als bedoeld in de artikelen 23 en 24.
9. De gemeente is verantwoordelijk voor het juist gebruik van de brandkranen.
10. De gemeente is verantwoordelijk voor het schouwen van brandkranen, als bedoeld in artikel 19.
11. De gemeente is verantwoordelijk voor het (eventueel) herstel van het straatwerk rond de brandkraan en het op maaiveld- en straatniveau houden van de straatpot. Indien door Vitens verrichte werkzaamheden noodzaken tot herstel van straatwerk, meldt Vitens dit aan de gemeente.

Plaatsing brandkranen

12. Ingeval van plaatsing van brandkranen vindt overleg plaats tussen de gemeente en Vitens. Vitens plaatst brandkranen zodanig dat deze herkenbaar en bereikbaar zijn. Tot de aanleg van brandkranen hoort ook de plaatsing van aanwijsmiddelen. Per gemeente worden die aanwijsmiddelen toegepast, die gebruikelijk zijn in de betreffende gemeente (exclusief markering op wegen en trottoirs aangebracht door derden). Na oplevering van de geplaatste brandkranen inclusief aanwijsmiddelen worden de brandkranen in het registratiesysteem van Vitens opgenomen.
13. Bij nieuwe aanleg van drinkwaterleidingen dan wel wijziging van drinkwaterleidingen zal Vitens vroegtijdig (in de ontwerpfase) overleg voeren met de gemeente, zodat proactief regie gevoerd kan worden dan wel werkzaamheden kunnen worden gecoördineerd. Vitens zal met gemeente (al of niet vertegenwoordigd door het betreffende brandweerkorps) overleggen over de mogelijke gevolgen voor de bluswatervoorziening. Vitens zal de gemeente een voorstel tot plaatsing van brandkranen aanbieden. Na instemming van de gemeente wordt de plaatsing van brandkranen gerealiseerd.

Gebruik van brandkranen door de gemeente

14. De gemeente mag de brandkranen uitsluitend gebruiken voor oefening door de brandweer, brandbestrijding en bestrijding van andere calamiteiten.

Beschrijving werkzaamheden onderhoud en schouwen

15. Onderhoudswerkzaamheden betreffen alle werkzaamheden die nodig zijn om de brandkraan inzetbaar te houden, zoals omschreven in bijlage 4 bij deze overeenkomst. Hieronder kunnen de werkzaamheden vallen die voorkomen uit de grootschalige ophogingen uitgevoerd door de gemeente.

Paraaf Gemeente:

3

Paraaf Vitens:

16. Vitens stelt voor de onderhoudswerkzaamheden een onderhoudsprogramma op, dat jaarlijks één maand voor aanvang van de werkzaamheden naar de gemeente wordt gezonden. Het onderhoudsprogramma bevat een planning waarin wordt aangegeven welke brandkranen worden gecontroleerd. Indien gewenst door één der partijen vindt over het onderhoudsprogramma overleg plaats tussen Vitens en de gemeente.
17. Iedere brandkraan zal ééns in de vier jaar worden onderhouden. Elk jaar wordt een kwart van de brandkranen gecontroleerd en onderhouden. Over het verrichte onderhoud wordt jaarlijks een rapportage uitgebracht aan de gemeente waaruit duidelijk wordt welk onderhoud is verricht.
18. Eenmaal in de twee jaar wordt de onderhoudsfrequentie door Vitens, op basis van de monitoring gegevens, geëvalueerd. Uiterlijk 4 jaar na het inwerkingtreden van onderhavige overeenkomst zal het onderhoud zoveel mogelijk toestandafhankelijk/risicogestuurd worden uitgevoerd. Daartoe worden de monitoring gegevens uit de onderhoudsrapportages gebruikt en desgewenst de resultaten van het schouwen betrokken.
19. Het schouwen bestaat uit het visueel inspecteren van de brandkraan. Het gaat hierbij om ligging, bereikbaarheid en bebording van de brandkranen. Het schouwen houdt rekening met de dynamiek in de omgeving van de brandkraan (groenonderhoud, straatwerk) en met behoefte van de brandweer aan gebiedskennis.
20. De gemeente geeft gebreken aan de brandkraan die visueel worden vastgesteld, op af te spreken wijze door aan Vitens. Indien dit gebrek volgens de gemeente gevolgen heeft voor de inzetbaarheid van de brandkraan, dient Vitens deze uiterlijk binnen 5 werkdagen na ontvangst van de melding te herstellen. In alle andere gevallen neemt Vitens het gebrek mee in het reguliere onderhoudsprogramma. Voor het opheffen van dit gebrek wordt in het onderhoudsprogramma een hersteltijd van maximaal 2 maanden aangehouden.

Bepalingen inzake tarieven

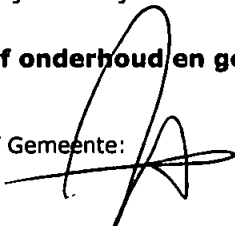
21. Voor alle in deze overeenkomst genoemde tarieven geldt het uitgangspunt van marktconformiteit zoals vastgelegd in bijlage 2 bij deze overeenkomst. Bij eventuele periodieke herziening van tarieven toetst een onafhankelijk financieel deskundige het uurtarief op juistheid en marktconformiteit.

Tarief plaatsing

22. Voor plaatsing van een brandkraan brengt Vitens het plaatsingstarief in rekening bij de gemeente. Het tarief bedraagt € 388,95 eenmalig per brandkraan (prijsspeil 2013) en is opgebouwd conform bijlage 3. Eventuele wijzigingen in dimensionering en/of lengte van het leidingnet voor de plaatsing van brandkranen wordt apart in rekening gebracht aan de gemeente. Het plaatsingstarief wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie alle huishoudens (CBS).

Tarief onderhoud en gebruik

Paraaf Gemeente:

4

Paraaf Vitens:

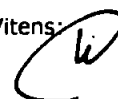
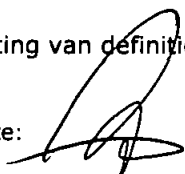

23. Voor het onderhoud en gebruik van de brandkranen is de gemeente een vergoeding verschuldigd volgens een vastgesteld onderhoudstarief. Het tarief bedraagt € 18,75 per brandkraan per jaar (prijspeil 2013). Het onderhoudstarief is opgebouwd conform de toelichting in bijlage 4 en de berekening in bijlage 5 bij deze overeenkomst. Het betreft een uniform tarief voor het gehele voorzieningsgebied van Vitens tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.
In het onderhoudstarief zijn de kosten voor vervanging van brandkranen opgenomen, evenals materiaalkosten bij herstel en reparatie (all-in) en het drinkwatergebruik. Facturatie vindt eenmaal per jaar plaats.
24. Het onderhoudstarief wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie alle huishoudens (CBS). Eenmaal in de vijf jaar wordt het onderhoudstarief herijkt. Dat gebeurt op basis van monitoring van het voortschrijdend gemiddelde van normtijden en overige kosten in de voorliggende vier jaren.

Tarief verwijdering van brandkranen

25. De kosten voor eventuele verwijdering van maximaal 3 brandkranen per jaar zijn in het onderhoudstarief opgenomen.
26. Ingeval van afbouw van het gebruik van brandkranen door de gemeente, zodanig dat dit meer dan drie brandkranen per jaar betreft legt Vitens, op basis van de opgave van de gemeente betreffende brandkranen die de gemeente niet langer wenst in te zetten als bluswatervoorziening, een gemotiveerd voorstel inclusief offerte voor verwijdering neer bij de gemeente. De offerteprijs wordt berekend conform de bepalingen in de artikelen 27 tot en met 30.
27. De brandkranen die de gemeente niet langer wenst te gebruiken als bluswatervoorziening worden zo mogelijk pas gerooid op het moment dat Vitens werkzaamheden aan het drinkwaternet uitvoert, al dan niet projectmatig. Tot het moment van rooien worden de onderhoudskosten volledig door Vitens gedragen. De gemeente compenseert Vitens ten dele voor deze kosten in de vorm van een afkoopsom zoals genoemd in artikel 29.
28. Bij renovatie van een deel van het drinkwaternet waar brandkranen op aanwezig zijn kan de gemeente aangeven welke brandkranen zij teruggeplaatst wil zien, zonder extra kosten.
29. De afkoopsom per brandkraan, zoals genoemd in artikel 27, is de netto contante waarde van het tarief voor de jaarlijkse kosten van groot onderhoud á € 12,96 per brandkraan (prijspeil 2013) maal de resterende levensduur van de brandkraan. De afkoopsom wordt berekend conform de toelichting in bijlage 6 bij deze overeenkomst.
30. Indien Vitens besluit om een brandkraan, die de gemeente niet meer wenst te gebruiken, in te zetten als spuifaciliteit, zal voor de betreffende brandkraan geen afkoopsom in rekening worden gebracht.

31. In afwachting van definitieve verwijdering van niet langer door de gemeente gewenste

brandkranen worden deze onklaar gemaakt en duidelijk gemarkeerd (digitaal en in het veld) als zijnde niet langer beschikbaar als brandblusvoorziening. Vitens heeft daarbij de (wettelijke) taak om er voor te zorgen dat de desbetreffende kranen geen risico vormen voor het drinkwaternet. Indien dit wel het geval is, zal de kraan onmiddellijk worden gerooid.

Aansprakelijkheid

32. Geschillen tussen Vitens en de gemeente over aansprakelijkheid voor het niet functioneren van brandkranen, kunnen onverminderd de keuze van één der partijen voor de Nederlandse rechter, worden voorgelegd aan een voor het Vitens voorzieningsgebied ingestelde Commissie Aansprakelijkheid Brandkranen. De Commissie Aansprakelijkheid Brandkranen onderzoekt in deze gevallen wat de oorzaak van het niet functioneren is. Aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek bepaalt de Commissie aansprakelijkheid brandkranen waar de aansprakelijkheid voor het niet functioneren van de brandkraan ligt. Indien de oorzaak voor het niet functioneren van een brandkraan niet kan worden achterhaald, worden eventuele kosten als gevolg van het niet functioneren van een brandkraan door Vitens en de gemeente ieder voor de helft gedragen.
33. De Commissie Aansprakelijkheid Brandkranen
- beslist bij meerderheid van stemmen;
  - brengt een bindend advies uit;
  - regelt haar eigen werkzaamheden;
  - bepaalt in welke verhouding partijen moeten bijdragen in de kosten van de werkzaamheden van de Commissie.
34. De Commissie Aansprakelijkheid Brandkranen kent een zittingsduur van 5 jaar en bestaat uit 3 deskundigen, waarvan één deskundige aan te wijzen vanuit de gemeenten gelegen in het voorzieningsgebied van Vitens, één door Vitens, en deze twee personen gezamenlijk wijzen de derde persoon aan die de Commissie Aansprakelijkheid Brandkranen voorziet.

Rapportage, overleg, uitwisseling data

35. De gemeente en Vitens zullen elkaar geregeld informeren, onder meer in de navolgende situaties:
1. bij aanleg van een nieuw leidingnet en plaatsing van brandkranen: door Vitens wordt vroegtijdig (in de ontwerpfase) melding gedaan aan de gemeente conform het bepaalde in artikel 13;
  2. bij wijziging van het drinkwaternet: door Vitens wordt vroegtijdig (in de ontwerpfase) melding gedaan aan de gemeente conform het bepaalde in artikel 13;
  3. bij onderbrekingen van de waterlevering in het drinkwaternet vanwege gepland onderhoud in het leidingnet informeert Vitens de meldkamer van de veiligheidsregio minimaal 2 werkdagen voorafgaande aan de werkzaamheden;
  4. bij onderbrekingen van de waterlevering als gevolg van een calamiteit informeert Vitens de meldkamer van de veiligheidsregio onverwijld;
  5. bij grootschalige oefeningen en grootschalig gepland gebruik van brandkranen informeert de gemeente Vitens tenminste 2 werkdagen voorafgaand aan de oefening.

In onderling overleg dient geüniformeerd voor het Vitens voorzieningsgebied, per veiligheidsregio, te worden bepaald wat onder grootschalig dient te worden verstaan;

6. bij grootschalig gebruik van brandkranen in geval van brand of calamiteit (inclusief beëindiging van gebruik): door de gemeente (achteraf) aan Vitens; ook hier dient in onderling overleg, doch geüniformeerd voor het Vitens voorzieningsgebied, te worden bepaald wat onder grootschalig dient te worden verstaan.

36. Vitens levert conform de intentieverklaring over informatie-uitwisseling, d.d. 20 januari 2010, van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding en de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland en de afspraken die vervolgens tussen beide partijen worden gemaakt jaarlijks digitaal bestanden van de locaties van brandkranen om niet aan de gemeente.

Geschillenregeling

37. In geval zich een geschil anders dan over aansprakelijkheid voordoet tussen Vitens en de gemeente over brandkranen zullen partijen trachten dit in der minne op te lossen.

38. Indien dit niet mogelijk is, kunnen partijen zich, onverminderd de keuze voor de Nederlandse rechter, wenden tot een vaste Geschillencommissie Brandkranen die een bindend advies geeft. De Geschillencommissie Brandkranen bestaat uit een lid aangewezen door Vitens, een lid aangewezen door de gemeenten uit het voorzieningsgebied van Vitens en een door beide leden aangewezen voorzitter.

39. De Geschillencommissie Brandkranen:

- beslist bij meerderheid van stemmen;
- brengt een bindend advies uit;
- regelt haar eigen werkzaamheden;
- bepaalt in welke verhouding partijen moeten bijdragen in de kosten van de beslechting van het geschil.

Duur van de overeenkomst

40. De overeenkomst wordt aangegaan voor onbepaalde tijd en treedt in werking op datum ondertekening.

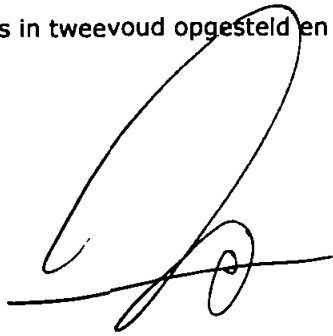
41. De overeenkomst kan met instemming van beide partijen worden gewijzigd of beëindigd. De opzegtermijn bedraagt 1 kalenderjaar.

42. De navolgende bijlagen maken onlosmakelijk deel uit van deze overeenkomst:

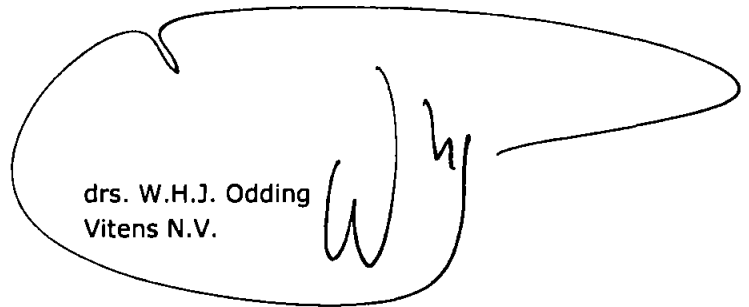
1. Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid, artikelen 1.1 tot en met 1.3;
2. Marktconformiteit tarief onderhoud brandkranen;
3. Plaatsingstarief brandkranen 2010 op basis van door de commissie voorgestelde tariefsopbouw;
4. Tariefopbouw brandkranen;
5. Onderhoudstarief brandkranen 2010 op basis van door de commissie nadeelcompensatie & brandkranen voorgestelde tariefsopbouw;
6. Berekening afkoopsom verwijderen brandkranen

43. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Aldus in tweevoud opgesteld en ondertekend te Almere en Utrecht.

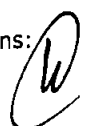
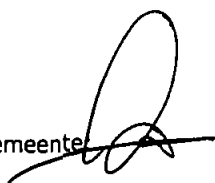
ing. R.W. Ravensbergen
Gemeente Almere

drs. W.H.J. Odding
Vitens N.V.

d.d. 16 - dec - 2013

d.d. 12 - dec - 2013

Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid

Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding

September 2003, ISBN 90-5643-275-3

1. Beschikbaarheid primaire bluswatervoorziening

Een primaire bluswatervoorziening is een bluswatervoorziening die:

- de mogelijkheid biedt om middels een verbinding met de bluswatervoorziening, binnen drie minuten na aankomst, een tankautospuiter van bluswater te voorzien;
- na aansluiting direct en onafgebroken voldoende water uit de bluswatervoorziening kan leveren.

1.1 Aard

De primaire bluswatervoorziening wordt gevormd door de brandkranen die op het drinkwaterleidingnet geplaatst zijn, dan wel andere voorzieningen. In de meeste gevallen zijn dit bovengrondse of ondergrondse brandkranen, soms ook brandkranen aangesloten op een geboorde put of andere bron, waarbij een pomp zorgt voor de gewenste stijgdruk.

Een primaire bluswatervoorziening moet voorzien in voldoende waterlevering die te allen tijde direct opvraagbaar is. De kwaliteit van het water moet zodanig zijn dat er geen schade aan de bluspomp kan ontstaan.

1.2 Capaciteit

De benodigde capaciteit voor de primaire bluswatervoorziening bedraagt minimaal 60 m³ per uur, te meten aan het einde van de vulslang. Het waterbedrijf zal de daadwerkelijk aanwezige capaciteit aantonen.

Bij bebouwingssoorten waarbij volgens de Handleiding Brandweezorg en Technische Hulpverlening voor de eerste inzet één tankautospuiter wordt gehanteerd en waarbij de brandpreventieve voorzieningen blijvend zijn gegarandeerd, kan worden volstaan met een capaciteit van 30 m³ per uur.

1.3 Opstelplaatsen

Voor de situering van brandkranen worden dekkingscirkels van 40 meter rond de brandkraan gehanteerd. Op deze wijze bedraagt de afstand tussen de brandkranen onderling maximaal 80 meter. Wanneer in de straat of de weg een fysieke scheiding is aangebracht, zoals een gracht of een afgeschermd trambaan, gelden bovengenoemde maten per weg-/straat helft. Rondom brandkranen moet altijd een obstakelvrije ruimte aanwezig zijn met een diameter van 1,8 meter. Brandkranen in trottoirs moeten ten minste 35 cm van de trottoirband liggen, indien langs-parkeren wordt toegepast. Bij gestoken parkeren moet die afstand 0,75 m zijn. Brandkranen moeten tot op een afstand van maximaal 15 meter goed door blusvoertuigen kunnen worden benaderd (zie ook hoofdstuk 1, paragraaf 2.3).

De afstand tussen een primaire bluswatervoorziening en de (brandweer-)toegang(en) van een gebouw is maximaal 40 meter.

Wanneer in een object één of meerdere droge blusleidingen aanwezig zijn, moet er binnen 35 meter van elke voedingsaansluiting een brandkraan zijn. Het blusvoertuig moet elke voedingsaansluiting tot op maximaal 15 meter kunnen benaderen (zie ook hoofdstuk 1, paragraaf 2.3).

Bijlage 2

MARKTCONFORMITEIT TARIEF ONDERHOUD BRANDKRANEN

Commissie Nadeelcompensatie en brandkranen
T.a.v. de heer W.A. Burgering

Vitens
Van Deventerlaan 10
3528 AE Utrecht
Postbus 1090
6200 BB Lelystad
Telefoon 030 248 79 11
Fax 030 248 7910
www.vitens.nl

Behandeld door	Rik van Terwisga	Datum	7 april 2010
Doorkiesnummer	030-2487920	E-mail	rik.vanterwisga@vitens.nl
Ons kenmerk		Uw kenmerk	
Onderwerp	Commissie Nadeelcompensatie en brandkranen		

Geachte heer Burgering,

Hierbij sturen wij u ter informatie de notitie Marktconformiteit tarief onderhoud brandkranen. In bijgaande notitie wordt vanuit een aantal benaderingswijzen de marktconformiteit aangetoond van de door Vitens berekende tarieven voor brandkranen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Rik van Terwisga".

R.H. van Terwisga
Voorzitter Raad van Bestuur

Aan : Rik van Terwisga
 Van : Frans Jutte
 Betreft : Marktconformiteit tarief onderhoud brandkranen
 Datum : 30 maart 2010

Door de commissie Nadeelcompensatie/Brandkranen is een tarief per brandkraan berekend voor controle en onderhoud van brandkranen. Het tarief kent 3 onderdelen:

1. Controle + klein onderhoud € 20,54 per brandkraan per 4 jaar
2. Groot onderhoud € 12,43 (gebaseerd op vervangingskosten per brandkraan € 613,50/50 jaar)
3. Curatief onderhoud € 0,41 (op basis van werkelijke kosten in 2008 & 2009, gedeeld door totaal aantal brandkranen)
4. Gebruik netwerk, geen kosten voor berekend.

Totaal tarief per brandkraan per jaar: € 17,98.

In de calculatie van de verschillende bedragen is gerekend met een uurtarief van € 60,-- vermenigvuldigd met een overheadpercentage van 22% = € 73,20.

Voor tariefsdeel 1 is gerekend met uurtarief Vitensmedewerker keer normtijd. Voor tariefdeel 2 is uitgegaan van de kosten voor vervanging van een brandkraan gedeeld door een levensduur van 50 jaar. Dit omdat er nu onvoldoende informatie binnen Vitens beschikbaar is voor het bepalen van een historische kostprijs. Tariefdeel 3 kan wel worden bepaald op basis van historische kosten en tariefdeel 4 wordt niet berekend.

Gevraagd wordt om te bepalen of het gecalculeerde tarief marktconform is. Dit is niet eenvoudig te bepalen omdat er geen echte markt is om mee te vergelijken. Om toch marktconformiteit te kunnen bepalen kunnen twee benaderingen worden gevolgd. De eerste betreft een vergelijking met de tarieven van andere waterleidingbedrijven. De tweede betreft een calculatie op basis van tarieven van externe partijen (aannemers) zoals bekend uit het eenheidsprijzenbestek van Vitens.

Benadering 1, vergelijking met tarieven andere waterleidingbedrijven¹:

Bedrijf	Beheer/Onderhoud <i>per jaar/per bk</i>	Plaatsing	Opmerkingen
Vitens	- 17,98	- 372,94	- tarief beheer/onderhoud gebaseerd op controle 1 keer per 4 jaar - Tarief voor plaatsing is bij aanleg nieuwe leiding
Evides	- 23,00 ondergronds - 31,00 bovengronds	- 412,00	- tarief voor plaatsing is afhankelijk van locatie 455,00 of 369,00. Genoemd getal is gemiddelde - tarief voor plaatsing is bij aanleg nieuwe leiding - plaatsing/verwijdering in bestaande leiding op offerte
Oasen	- 26,00	- 730,00	- tarief voor plaatsing is bij aanleg nieuwe leiding - plaatsing/verwijdering in bestaande leiding op offerte
PWN	- 24,50	- 563,10	- tarief voor plaatsing is bij aanleg nieuwe leiding - plaatsing/verwijdering in bestaande leiding op offerte
BrabantWater	- 18,40	Zie opm.	- geen kosten berekend bij plaatsing tijdens aanleg nieuwe leiding - plaatsing/verwijdering in bestaande leiding op offerte
Dunea	- 29,69	- 1052,00	- inspectie per brandkraan is 27,73 - tarief voor plaatsing is afhankelijk van diameter leiding Genoemd getal is gemiddelde bij nieuwe leiding Gemiddelde bij plaatsing in bestaande leiding: 2643,00

¹ Bron: memo Patrick Harms aan commissie nadeelcompensatie/brandkranen d.d. 22-1-2010

			- tarief verwijdering afhankelijk van diameter leiding Gemiddeld: 1321,20 - tarief vervanging afhankelijk van diameter leiding Gemiddeld: 3304,20
--	--	--	--

Opgemerkt dient te worden dat controlefrequenties verschillen alsook de wijze waarop kosten bij een eerste plaatsing worden verrekend. In grote lijnen verschillen de activiteiten voor onderhoud echter niet. Op basis van de vergelijking mag dus voorzichtig geconcludeerd worden dat Vitens ten opzichte van de collega bedrijven een aanvaardbaar tarief hanteert.

Benadering 2, calculatie op basis van aannemerstarieven:

Om te kunnen bepalen of tarieven en normtijden marktconform zijn, is een vergelijking mogelijk met het huidige eenheidsprijzencontract (Midden-Nederland). Dit zijn contracten met aannemers waarin prijsafspraken worden gemaakt over diverse activiteiten. Deze contracten worden om de 3 tot 5 jaar Europees aanbesteed. De prijzen in de contracten zijn in concurrentie bepaald en zijn dus marktconform.

Vergelijking marktconformiteit tariefdeel 1:

Hier zijn twee benaderingen mogelijk.

a) Op basis van vaste prijs per brandkraan conform eenheidsprijzencontract:

Volgens het eenheidsprijzencontract rekent een aannemer € 16,54 voor controle en onderhoud per brandkraan bij een minimale opdracht van 4 stuks. De activiteitenbreakdown is vergelijkbaar met die van de commissie. Dit betreft de kale prijs. Hier komen nog interne kosten van Vitens bij voor werkvoorbereiding, opdrachtverstrekking, beoordeling resultaten en facturatie. In de markt wordt voor dergelijke activiteiten over het algemeen een toeslag gerekend van 10%. In dit geval zijn de kosten toerekenbaar aan Vitens. Hiermee komen de kosten per brandkraancontrole door een externe partij op basis van het eenheidsprijzencontract op €18,20. Hier komen nog kosten bij voor klein materiaal (aangenomen op 0,5% van de materiaalwaarde van een nieuwe brandkraan = € 1,47, gaat dan vooral om tegels, potten, slibdeksels en aanwijspalen/bordjes). Waterverbruik kan gelijk worden gesteld, zijnde € 1,06 voor 1 m3 water gemiddeld per gecontroleerde brandkraan. Totaal op basis van eenheidsprijzen: € 20,73. Dit is vergelijkbaar met het gecalculeerde tarief op basis van het Vitensuurtarief.

b) Op basis van regie oftewel normtijd keer extern tarief gebaseerd op het eenheidsprijzencontract:

Hierbij wordt extern personeel ingehuurd en ingezet als ware het eigen personeel. De activiteitenbreakdown die is gemaakt voor tariefdeel 1, de controle en klein onderhoud van brandkranen, is universeel toepasbaar. Of eigen mensen of mensen van een marktpartij de controle en het kleine onderhoud uitvoeren maakt qua activiteiten geen verschil. Wel ontstaan door de inzet van een marktpartij meer overdrachtsmomenten. Het uurtarief voor een Vitensmedewerker bedraagt € 73,20 per uur.

Volgens het eenheidsprijzencontract kost een fitter/hulpfitter € 41,56 per uur. Hier komen de kosten voor een bus met gereedschap nog bij, € 7,26 per uur. Totale uurkosten € 48,82. Voor de verwerking van resultaten zullen ICT voorzieningen beschikbaar moeten worden gesteld. De medewerkers wordt aangestuurd als ware het eigen personeel. Hiervoor kan dus met dezelfde toeslag van 22% worden gerekend. Totaal tarief € 59,56 * 15 minuten = € 14,89.

In verband met externe facturatie en benodigde werkvoorbereiding vraagt begeleiding meer tijd. Gesteld op 2 minuten * € 73,20 = € 2,44.

Totaal € 14,89 + € 2,44 + materiaal € 1,47 + waterverbruik € 1,06 = € 19,86. Dit is vergelijkbaar met het gecalculeerde tarief op basis van het Vitensuurtarief.

Marktconformiteit tariefdeel 2

Voor tariefdeel 2 wordt door de commissie een aanbeveling gedaan om de werkelijke kosten de komende vier jaar te registreren en vervolgens het tariefdeel opnieuw te bepalen en daarna op basis van een vierjaarlijks gemiddelde jaarlijks bij te stellen. In eerdere trajecten was al wel een berekening gemaakt op basis van historische kosten. Deze lagen ongeveer op hetzelfde niveau als nu door de commissie wordt aanbevolen. In de berekening van de vervanging van een brandkraan maakt arbeid ongeveer 40% tot 50% uit van de totale kosten. In vergelijking met uurtarieven op basis van het eenheidsprijzenboek zijn de tarieven voor Vitensmedewerkers ongeveer 15% hoger dan die van een marktpartij. Bij inzet van een marktpartij zijn er wel hogere interne kosten door facturatie, werkvoorbereiding en extra overdrachtsmomenten. Verwacht mag worden dat het tarief voor het vervangen van een brandkraan derhalve marktconform is en daardoor dus ook de berekening voor groot onderhoud.

Marktconformiteit tariefdeel 3

Tariefdeel 3 betreft een calculatie op basis van werkelijke kosten uit 2008 en 2009. Gezien de beperkte omvang van deze kosten mag er vanuit worden gegaan dat deze ook marktconform zijn.

Vergelijk

	Tarief volgens commissie	Tarief vaste prijs eenheidsprijzencontract	Tarief op basis regle eenheidsprijzencontract
1	€ 5,14	€ 5,18	€ 4,97
2	€ 12,43	€ 12,43	€ 12,43
3	€ 0,41	€ 0,41	€ 0,41
4	Incl.	Incl.	Incl.
Totaal	€ 17,98	€ 18,02	€ 17,81

Het Vitensuurtarief wordt grotendeels bepaald door loonkosten en opslagen. Dit tarief is derhalve niet eenvoudig te beïnvloeden. Wel is het mogelijk om werkzaamheden onder te brengen bij externe partijen. Hiervoor is echter ook begeleiding door Vitens voor noodzakelijk omdat de verantwoordelijkheid niet kan worden uitbesteed en ontstaan door extra handelingen (facturatie, opdrachtverstrekking) ook weer kosten. Hoewel het tarief van een externe medewerker over het algemeen lager ligt, blijven hierdoor de kosten voor het geheel ongeveer gelijk. Op basis van deze vergelijking mag gesteld worden dat het nieuwe brandkraantarief marktconform is.

Bijlage 3

**I. PLAATSINGSTARIEF BRANDKRANEN 2010 OP BASIS VAN DOOR DE COMMISSIE
VOORGESTELDE TARIEFSOPBOUW**

Op verzoek van de Commissie is door de afdeling Planning & Control van Vitens een indicatieve berekening gemaakt van het tarief voor plaatsing van brandkranen op basis van de door de Commissie voorgestelde tariefsopbouw. Hierbij is uitgegaan van de binnen Vitens thans bekende gegevens voor aanleg van nieuwe leidingen.

plaatsingskosten per nieuwe brandkraan	
Subtotaal personele kosten	€16,50
Subtotaal materiaal kosten	€293,20
Subtotaal uitbesteed werk	€24,95
Subtotaal overige kosten / diensten / leveringen	€38,28
Tarief prijspeil 2010	€372,93

Ex. BTW

Bijlage 4

TARIEFOPBOUW BRANDKRANEN

Bij de tariefopbouw wordt uitgegaan van normtijden gekoppeld aan het uurtarief van Vitens. De normtijden zijn een gemiddelde voor stedelijk en landelijk gebied. De orders worden weggezet in clusters van 16 stuks.

Het uurtarief van Vitens is opgebouwd uit de directe personeelskosten en een opslag voor regio-overhead. (o.a. kosten voor de leidinggevendenden, administratie, autokosten, automatiseringskosten, telecom en overige afdelingskosten) ¹.

A. Controle en preventief onderhoud

Onder controle en preventief onderhoud wordt verstaan het in een periode van vier jaar (per jaar 25%) controleren van alle brandkranen en het daarbij direct uitvoeren van kleinschalige reparaties. Het tarief voor controle en preventief onderhoud wordt opgebouwd vanuit de volgende kostencomponenten:

- Directe productieve uren van uitvoerende medewerkers zoals werkvoorbereiders en distributiemonteurs tegen het uurtarief;
- Voor de duur van de werkzaamheden is de normtijd het uitgangspunt. De normtijd wordt frequent (1x per 4 jaar) bijgesteld op basis van de gerealiseerde duur in de jaren voorafgaand aan het jaar van bijstelling;

Concreet te leveren diensten/In tarief op te nemen elementen aangaande controle en preventief onderhoud:

- * werkvoorbereiding / aanmaak order / inplannen monteur
- * check aanwezigheid aanwijsmiddelen
- * check leesbaarheid/duidelijkheid BK
- * nagaan of deksel past
- * controleren brandkraan/pot schoon
- * controleren brandkraan op juiste diepte
- * controleren aanwezigheid slibdeksel/ketting
- * controleren of brandkraan/pot recht zit
- * controleren op werking klauw
- * controleren spindel intact en zit deze vast
- * controleren past standpijp op klauw
- * draaibaarheid en werking spindel
- * afspuien vuil water
- * indicatie capaciteit
- * materiaal- en urenverantwoording service-order
- * reparaties direct aansluitend aan de controle

---

¹ De commissie heeft er voor gekozen concernoverhead en winstopslag niet in het tarief op te nemen

B. Groot onderhoud

Het groot onderhoud vloeit voort uit de controle en preventief onderhoud en als gevolg van het verhelpen van gemelde storingen voor een brandkraan (curatief).

Uit rapportages van Vitens stelt de Commissie vast dat het bedrijf momenteel nog geen goed inzicht heeft in de kosten voor het jaarlijks groot onderhoud bij de huidige populatie met een controle van 1 x per vier jaar. In een overgangperiode van vier jaar wordt in deze berekening uitgegaan van de vervangingskosten voor een brandkraan met een gemiddelde vervanging van één maal in de 50 jaar (50 jaar = afschrijvingstermijn). Vijfjaarlijks wordt de kostprijs aangepast op basis van een voortschrijdend gemiddelde over vier jaar gerealiseerde kosten voor groot onderhoud. Het tarief voor groot onderhoud wordt opgebouwd vanuit de volgende kostencomponenten:

- Directe productieve uren van werkvoorbereiders op basis van gerealiseerde duur tegen uurtarief;
- Vervangen van een brandkraan op basis van een normtijd en een gemiddeld materiaalverbruik (incl. logistieke opslag) gedeeld door 50 jaar;
- Na het 4^e contractjaar wordt het tarief voor reparaties bepaald op basis van de gerealiseerde uren van de distributiemonteurs tegen het uurtarief, het daadwerkelijk materiaalverbruik (incl. logistieke opslag) en het uitbesteed werk (o.a. regie door eigen Vitens medewerkers).

Kosten van storingen die verhaalbaar zijn op derden, zijn niet in het tariefonderdeel groot onderhoud opgenomen.

Concreet te leveren diensten/in tarief op te nemen elementen aangaande groot onderhoud:

- * werkvoorbereiding / aanmaak order / inplannen monteur
- * plaatsen/herstellen aanwijsmiddelen (voorzover niet reeds tijdens controle uitgevoerd)
- * verwisselen/op hoogte brengen brandkraan
- * verlenging brandkraan (klauwkop/spindel)
- * vervanging eerder geconstateerde defecte delen
- * materiaal- en urenverantwoording service-order

C. Curatief onderhoud

Onder curatief onderhoud wordt verstaan het verhelpen van een storing naar aanleiding van een melding van derden buiten de reguliere controles om. Bij een schade aan de brandkraan waarbij de veroorzaker bekend is, worden de kosten aan deze derde doorberekend. Indien dit niet het geval is zijn de kosten voor rekening van Vitens.

Het tarief voor niet verhaalbare storingen wordt opgebouwd vanuit de volgende kostencomponenten:

- Directe productieve uren van de distributiemonteurs tegen het uurtarief;
- Werkelijk materiaalverbruik (incl. logistieke opslag);
- Uitbesteed werk (o.a. regie door eigen Vitens medewerkers).

D. Inzet infrastructuur

Voor de inzet van de infrastructuur en voor het drinkwaterverbruik bij oefenen en opleiding zijn de kosten als nihil ingeschat. Derhalve worden voor dit aspect geen kosten in rekening gebracht.

Bijlage 5

ONDERHOUDSTARIEF BRANDKRANEN 2010 OP BASIS VAN DOOR DE COMMISSIE NADEELCOMPENSATIE & BRANDKRANEN VOORGESTELDE TARIEFSOPBOUW

Op verzoek van de Commissie Nadeelcompensatie & Brandkranen is door de afdeling Planning & Control van Vitens een indicatieve berekening gemaakt van het tarief op basis van de door de Commissie voorgestelde tariefsopbouw. Hierbij is uitgegaan van de binnen Vitens thans bekende gegevens qua normtijden.

onderhoudskosten brandkraan per jaar	
A. Subtotaal controle en preventief onderhoud	€5,14
B. Subtotaal groot onderhoud	€12,43
C. Subtotaal curatief onderhoud	€0,41
D. Subtotaal inzet infrastructuur	€0,00
Tarief prijspeil 2010	€ 17,98

Ex. BTW

Bijlage 6

BEREKENINGSMETHODE AFKOOPSOM ROOIEN BRANDKRANEN

Als een hoofdleiding met een te verwijderen brandkraan op de saneringslijst van Vitens staat dan kan de brandkraan tijdens de sanering 'om niet' worden verwijderd

Overige brandkranen worden geroid op het moment dat Vitens werkzaamheden aan de betreffende leiding uitvoert of op projectbasis.

De gemeente breekt de aangegeven verplichting voor het plaatsen, onderhouden en vervangen van een brandkraan eerder dan de reguliere afschrijvingstermijn van 50 jaar open. In die situatie betaalt de gemeenten een afkoopsom op basis van de reservering voor vervanging c.q. verwijdering van de desbetreffende brandkraan gedurende de resterende looptijd van de levensduur (50 jaar), Het onderhoud tbv het in bedrijf houden van de brandkraan vindt niet meer plaats; deze kostencomponenten blijven derhalve buiten beschouwing bij de bepaling van de afkoopsom. De kosten voor het voorkomen van risico's bij buiten gebruik gestelde brandkranen neemt Vitens voor zijn rekening.

.De berekening van een afkoopsom geschiedt volgens de netto contante waardemethode.

voorbeeld: afkoopsom voor een brandkraan van 12 jaar oud.

rentepercentage (WACC)*	6%
aantal resterende uit te voeren onderhoudstermijnen bij een levensduur van 50 jaar	38
kosten jaarlijks groot onderhoud in het jaar van afkoop	€ 12,43
afkoopsom op basis van netto contante waarde	€ 195,61

* WACC: Weighted Averaged Costs of Capital= gewogen gemiddelde kostenvoet van het kapitaal.
Met deze eenheid wordt het (vereiste) rendement op vermogen uitgedrukt.